

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9

poštovní příhrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 26.7.2016

Čj. ČTÚ-88 285/2015-603

Na základě rozkladu, který podala dne 25. 11. 2015 obchodní společnost **T-Mobile Czech Republic a.s.**, IČO 649 49 681, se sídlem Tomíčkova 2144/1, Chodov, 148 00 Praha 4, podle § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), proti rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro západočeskou oblast, ze dne 11. 11. 2015, čj. ČTÚ-54 808/2015-634/V. vyř. - ŽvP, o žádosti podané účastníkem, kterým je paní [REDACTED], nar. [REDACTED] trvalým pobytem [REDACTED] [REDACTED], na určení neexistence práva účtovat účastníku telefonní stanice č. [REDACTED], paní [REDACTED] [REDACTED], smluvní pokutu za předčasné ukončení Účastnické smlouvy ve výši 5.315,69 Kč, vyúčtované ve vyúčtování č. [REDACTED] za zúčtovací období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016, vydávám podle § 79 odst. 3 a § 142 správního řádu, a podle § 123 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“), a po projednání v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, toto

rozhodnutí:

- I. Podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu se napadený výrok I. rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro západočeskou oblast, ze dne 11. 11. 2015, čj. ČTÚ-54 808/2015-634/V. vyř. – ŽvP, mění tak, že nově zní: „V řízení o žádosti dle § 142 správního řádu, podané dne 25. 8. 2015 paní [REDACTED], nar. [REDACTED] [REDACTED], trvalým pobytem [REDACTED] (dále jako „žadatelka“), na určení neexistence práva obchodní společnosti T-Mobile Czech Republic a.s., IČO 649 49 681, se sídlem Tomíčkova 2144/1, Chodov, 148 00 Praha 4 (dále jako „poskytovatel“) účtovat žadatelce smluvní pokutu ve výši 5.315,69 Kč za předčasné ukončení Účastnické smlouvy, vyúčtované žadatelce dle čl. 8.2 Všeobecných podmínek poskytovatele, účinných od 1. 7. 2012, ve vyúčtování č. [REDACTED]“

za zúčtovací období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016, se určuje, že právo poskytovatele na účtování výše uvedené smluvní pokuty nevzniklo.“

- II. Podle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu se napadený výrok II. rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro západočeskou oblast, ze dne 11. 11. 2015, čj. ČTÚ-54 808/2015-634/V. vyř. – ŽvP, ruší.

Odůvodnění:

Český telekomunikační úřad, odbor pro západočeskou oblast (dále jen „správní orgán I. stupně“) obdržel dne 25. 8. 2015 žádost paní [REDAKCE], nar. [REDAKCE], trvalým pobytem [REDAKCE] (dále jen „žadatelka“), již se tato domáhala, aby bylo rozhodnuto „o povinnosti nehrzení částky ve výši 5.315,69 Kč (smluvní pokuta) za zúčtovací období 14. 6. 2013 – 14. 3. 2016.“, konkrétně vydání rozhodnutí, kterým se určuje, že není povinna platit vystavenou smluvní pokutu, s odkazem na nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3512/11, ze dne 11. 11. 2013.

Žadatelka přiložila k žádosti kopii Účastnické smlouvy uzavřené s poskytovatelem k telefonní stanici č. [REDAKCE] (jednalo se o smlouvu o přenesení tohoto telefonního čísla k poskytovateli), ze dne 19. 12. 2012, uzavřené na dobu určitou v délce 3 roky. Nedílnou součástí Účastnické smlouvy byly Všeobecné podmínky poskytovatele, Ceník služeb a podmínky dalších služeb. S těmito dokumenty žadatelka vyslovila souhlas podpisem předmětné Účastnické smlouvy.

Dále žadatelka k žádosti přiložila kopii vyúčtování smluvní pokuty ze dne 4. 10. 2013, vystavené na částku ve výši 6.272,- Kč. Jednalo se o vyúčtování smluvní pokuty dle čl. 8. 2. Všeobecných podmínek poskytovatele ve výši 5.315,69 Kč, u telefonní stanice č. [REDAKCE], za období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016, přičemž ve vyúčtování bylo uvedeno, že se výše smluvní pokuty rovná polovině součtu měsíčních paušálů zbývajících do konce sjednané doby trvání Účastnické smlouvy. Tento součet se spočítá za období od začátku suspendace, během níž vznikl nárok na smluvní pokutu, do konce sjednané doby trvání Účastnické smlouvy. Pro výpočet smluvní pokuty je rozhodující základní cena měsíčního paušálu naposledy vyúčtovaného ve Vyúčtování, která je uvedena v Ceníku služeb, bez DPH. Dále byla v tomto vyúčtování zařazena položka smluvní pokuta za MMP ve výši 956,07 Kč za období od 25. 9. 2013 do 26. 6. 2015, rovněž vyúčtovaná u telefonní stanice č. 739 075 117.

Správní orgán I. stupně vyrozuměl účastníky řízení o zahájení správního řízení, přičemž uvedl, že zahájil řízení dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích.

Správní orgán I. stupně dále vydal usnesení ze dne 11. 9. 2015, čj. ČTÚ-54 808/2015-634/III. vyř. – ŽvP, ve kterém podle § 39 odst. 1 správního řádu uložil poskytovateli povinnost k předložení vyjádření k návrhu, kopie účastnické smlouvy uzavřené u předmětné telefonní stanice, kopie vyúčtování předmětné smluvní pokuty za období

od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016 a sdělení, za jaké porušení smluvní povinnosti došlo k vyúčtování předmětné smluvní pokuty u předmětné telefonní stanice. Poskytovatel následně zaslal správnímu orgánu I. stupně řadu listin, mezi nimiž byla kopie účastnické smlouvy k telefonní stanici č. [REDAKCE] ze dne 19. 12. 2012, včetně „Nastavení služeb“, dále kopie obchodních podmínek přenesení čísla, kopie předmětného vyúčtování smluvní pokuty ze dne 4. 10. 2013, kopie výpovědi účastnické smlouvy ze dne 21. 8. 2013, dále kopie dobropisu k vyúčtování služeb č. [REDAKCE] za období od 20. 5. do 19. 6. 2013 (snížená ceny o částku 1.330,- Kč), a dále kopie několika dopisů, které byly adresovány žadatelce, případně její právní zástupkyni [REDAKCE].

K tomu dále poskytovatel uvedl, že uvedená Účastnická smlouva ze dne 19. 12. 2012 byla sjednána v kamenné prodejně, zcela zákonným způsobem. Odstoupení od smlouvy poskytovatel zamítl z důvodu, že smlouva byla uzavřena v kamenné prodejně, na dobu určitou. Skutečnost, že se žadatelka rozhodla služby nevyužívat a zaslala zpět SIM kartu, nemá na platnost smlouvy a na povinnosti z ní vyplývající žádný vliv. Poskytovatel zaslal žadatelce vyjádření ze dne 26. 2. 2013, ve kterém sdělil, že Účastnická smlouva k telefonní stanici č. [REDAKCE] byla uzavřena jako Smlouva o přenesení telefonního čísla k poskytovateli. Pokud nedojde k uvolnění tohoto čísla, vygeneruje se dle Podmínek přenesení čísla nové telefonní číslo z číselného rozsahu poskytovatele. K tomu došlo i v tomto případě, a dne 15. 3. 2013 bylo žadatelce přiřazeno telefonní číslo [REDAKCE]. Smlouva byla uzavřena platně.

Z korespondence dále vyplynulo, že žadatelka reklamovala vyúčtování smluvní pokuty, této reklamaci nebylo vyhověno. Vymáhacím procesem byla pověřena obchodní společnost M.B.A. Finance s. r. o.

Smluvní pokutu poskytovatel žadatelce vystavil po ukončení Smlouvy výpovědí ze dne 21. 8. 2013, z důvodu neplacení cen za služby. Poskytovatel je přesvědčen, že k vyúčtování smluvní pokuty došlo zcela v souladu se smluvními podmínkami, se kterými byla žadatelka seznámena při uzavírání Účastnické smlouvy, a svým podpisem s nimi bez výhrad souhlasila.

K samotné smluvní pokutě pak poskytovatel uvedl, že byla sjednána ve všeobecných podmínkách, přičemž bylo využito zákonného institutu stanoveného v § 273 obchodního zákoníku, tedy možnosti určit část obsahu písemné smlouvy odkazem na smluvní podmínky, a to při zachování písemné formy všech ujednání ve smluvních podmínkách uvedených. Ujednání o smluvní pokutě je viditelné na první zběžný pohled do všeobecných podmínek. Žádný právní předpis nestanoví, jaká smluvní ujednání mohou být ve všeobecných podmínkách, jak potvrdil Ústavní soud v nálezu čj. II. ÚS 691/04: „*právním předpisem není stanoveno, jaká smluvní ujednání musí být uvedena přímo v textu smlouvy a jaká ujednání se mohou stát součástí smlouvy jejich uvedením v obchodních podmínkách a volba ohledně*

toho, která část ujednání bude obsažena ve smluvních podmínkách, je tak zcela na vůli stran.“ Ke zmiňovanému nálezu Ústavního soudu čj. I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013 poskytovatel uvedl, že se týká jiné věci, a jako takový je závazný jen pro účastníky řízení v judikovaném individuálním případě. Poskytovatel je toho názoru, že postupoval zcela v souladu se všeobecnými podmínkami i zákonnými předpisy.

Žadatelka i poskytovatel byli vyzváni k vyjádření se k podkladu před vydáním rozhodnutí, datum bylo stanoveno na den 26. 9. 2015. Účastníci této možnosti nevyužili.

Dne 11. 11. 2015 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí čj. ČTÚ-54 808/2015-634/V. vyř. – ŽvP, ve kterém rozhodl, že se návrhu vedeného podle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích ve věci povinnosti o nehrazení vyúčtované smluvní pokuty č. ██████████ u telefonní stanice číslo ██████████ v částce 5.315,69 Kč za zúčtovací období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016 vyhovuje, a určuje se, že žadatelka (zde „navrhovatel“) není povinna poskytovateli (zde „odpůrci“) předmětnou smluvní pokutu v částce 5.315,69 Kč uhradit (výrok I.). Dále bylo rozhodnuto o povinnosti poskytovatele k náhradě nákladů žadatelky ve výši 200,- Kč za uhrazený správní poplatek, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí (výrok II.).

V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že dne 25. 8. 2015 obdržel podání žadatelky uplatněné dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích ve věci povinnosti o nehrazení smluvní pokuty v částce 5.315,69 Kč vystavené za předčasné ukončení smluvního vztahu u telefonní stanice č. ██████████. Ve zdůvodnění požadavku žadatelky bylo uvedeno, že nesouhlasí s vyúčtováním smluvní pokuty, neboť nebyla výslovně stanovena ve smlouvě tak, jak shledal Ústavní soud ČR ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013.

Danou věc vyhodnotil správní orgán I. stupně s odkazem na předložené listinné důkazy, přičemž po jejich přezkoumání dospěl k závěru, že není pochyb, že mezi účastníky řízení vznikl platný smluvní vztah na základě Účastnické smlouvy č. ██████████ ze dne 19. 12. 2012 s dobou trvání 3 roky. Obsahem předmětné smlouvy je ujednání, že pro případ porušení povinností vyplývajících z Účastnické smlouvy sjednávají Závěmce a T-Mobile smluvní pokuty, které jsou uvedeny ve VPST (všeobecných podmínkách), Ceníku služeb nebo v dalších obchodních podmínkách, které jsou součástí Účastnické smlouvy. Tato Účastnická smlouva byla ukončena z důvodu neplacení vyúčtování služeb, přičemž bylo následně dne 4. 10. 2013 vystaveno vyúčtování smluvní pokuty č. ██████████ za zúčtovací období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016 ve výši 5.315,69 Kč, a ve výši 956,07 Kč za nedodržení MMP.

Dále bylo uvedeno, že smluvní pokutu lze sjednat podle § 544 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (platného v době uzavření předmětné smlouvy) jen písemně, a v ujednání musí být určena výše pokuty nebo stanoven způsob jejího určení.

Ústavní soud se v nálezu sp. zn. I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013 vyjádřil tak, „že v rámci spotřebitelských smluv ujednání zakládající smluvní pokutu zásadně nemohou být součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek, nýbrž toliko spotřebitelské smlouvy samotné (listiny, na níž spotřebitel připojuje svůj podpis).“ Dále k námitce poskytovatele, že se výše uvedený náleží Ústavního soudu „týká jiné věci a jako takový je závazný jen pro účastníky řízení v judikovaném individuálním případě, nikoliv pro odpůrce a navrhovatele“ správní orgán uvedl, že dle čl. 89 odst. 2 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění, jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby. Dále bylo uvedeno, že Účastnická smlouva je smlouvou spotřebitelskou dle ustanovení § 51a a násl. občanského zákoníku. Základním rysem těchto smluv je nerovné postavení účastníků smluvního vztahu spočívající hlavně v tom, že dodavatel při uzavírání a plnění smlouvy jedná v rámci své podnikatelské nebo jiné výdělečné činnosti, což u spotřebitele nelze říci, a proto takovéto smluvní vztahy snesou přísnější právní ochranu ve prospěch spotřebitele jako slabší smluvní strany (například § 56 odst. 1 občanského zákoníku).

Dále správní orgán I. stupně uvedl, že vztah mezi poskytovatelem služeb elektronických komunikací a spotřebiteli je založen na principu důvěry spotřebitelů v poctivé jednání poskytovatele služeb elektronických komunikací. Koresponduje s tím také zákon o elektronických komunikacích, který stanoví taxativně náležitosti smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací. Náležitosti uvedené v § 63 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích mají být součástí smlouvy, nikoliv všeobecných podmínek, na které smlouva odkazuje.

Správní orgán I. stupně závěrem uvedl, že z výše uvedeného náleží Ústavního soudu a zákonné úpravy institutu smluvní pokuty vyplývá, že výše smluvní pokuty musí být uvedena konkrétní částkou, nebo její výše musí být zjistitelná přímo z textu smlouvy, zároveň musí být v této formě implementována do těla samotné smlouvy, což v tomto případě absentuje. Správní orgán I. stupně proto rozhodl tak, jak uvedl ve výroku I. tohoto rozhodnutí. O nákladech řízení vedeného dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích pak rozhodl správní orgán I. stupně v souladu se zásadami uvedenými v § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích.

Proti tomuto rozhodnutí podal poskytovatel dne 25. 11. 2015 v zákonné lhůtě rozklad. V rozkladu zejména namítal, že Účastnická smlouva byla sjednána dle svobodné vůle smluvních stran, kdy si smluvní strany sjednaly pro svůj smluvní vztah režim obchodního zákoníku. Dle § 273 obchodního zákoníku pak poskytovatel určil část obsahu smlouvy odkazem na smluvní podmínky. Podpisem smlouvy žadatelka souhlasila se všeobecnými podmínkami poskytovatele. Všeobecné podmínky je třeba jednoznačně považovat za součást účastnické smlouvy, která je uzavřena písemně. Poskytovatel odkázal

na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze čj. (Rc) 5 Cmo 318/97, ve kterém je zcela jasně uvedeno, že je-li ve smlouvě odkaz na konkrétní obchodní podmínky podepsán smluvní stranou, je nutno mít za to, že tato smluvní strana obchodní podmínky zná a souhlasí s nimi. Rovněž odkázal na náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 691/04, ve kterém bylo uvedeno, že „*právním předpisem není stanoveno, jaká smluvní ujednání musí být uvedena přímo v textu smlouvy a jaká ujednání se mohou stát součástí smlouvy jejich uvedením v obchodních podmínkách a volba ohledně toho, která část ujednání bude obsažena ve smluvních podmínkách, je tak zcela na vůli stran.*“ Poskytovatel se proto domnívá, že ujednání o smluvní pokutě obsažené ve všeobecných podmínkách je integrální součástí písemně uzavřené Účastnické smlouvy a smluvní pokuta sjednaná za porušení povinnosti žadatelky je tak nepochybně sjednána v souladu se zákonnými požadavky.

Dále k otázce aplikovatelnosti náleží Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013, čj. I. ÚS 3512/11, poskytovatel uvedl, že pokud Ústavní soud rozhoduje v individuálních případech, jsou jeho náleží závazné pouze ve smyslu kasačním, nikoliv ve smyslu precedenčním. V takových případech obecná závaznost rozhodnutí dána není. Poskytovatel navrhoval, aby předseda Rady ČTÚ napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil správnímu orgánu I. stupně k novému projednání a vydání nového rozhodnutí.

Rozklad poskytovatele byl doručen žadatelce spolu s výzvou k vyjádření ze dne 2. 12. 2015. Žadatelka ve vyjádření ze dne 10. 11. 2015 uvedla, že s napadeným rozhodnutím souhlasí, a žádá jeho potvrzení. Argumentaci poskytovatele považuje za právně irelevantní, jelikož náleží Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013 se vztahuje na její případ, a to sice, že smluvní pokuta musí být uvedena konkrétní částkou v textu smlouvy – musí být implementována do těla samotné smlouvy, což v jejím případě absentuje.

Správní orgán I. stupně neshledal důvod pro postup dle § 87 správního řádu (tzv. autoremedura), a v souladu s § 88 odst. 1 správního řádu postoupil správní spis odvolacímu správnímu orgánu spolu se svým stanoviskem. Podle § 123 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích o rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně rozhoduje předseda Rady ČTÚ (dále jako „správní orgán II. stupně“).

Správní orgán II. stupně postupoval v řízení o rozkladu v souladu s § 89 odst. 2 správního řádu, a přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží; tímto ustanovením není dotčeno právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem.

Dle § 142 odst. 1 správního řádu *správní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.*

Podle § 142 odst. 3 správního řádu *pro dokazování v řízení o určení právního vztahu platí ustanovení § 141 odst. 4 obdobně.*

Podle § 141 odst. 4 správního řádu *ve sporném řízení vychází správní orgán z důkazů, které byly účastníky navrženy. Pokud navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny.*

Správní orgán II. stupně předně uvádí, že ačkoliv správní řízení bylo od počátku vedeno jako řízení sporné dle § 141 správního řádu, respektive jako účastnický spor podle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě, správní orgán II. stupně po přezkoumání správního spisu a celého správního řízení musí konstatovat, že se v daném případě od počátku nejednalo o spor dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, ale o nesporné řízení dle § 142 odst. 1 správního řádu.

Správní orgán II. stupně k tomuto dospěl na základě posouzení žádosti žadatelky dle jejího obsahu s odkazem na 37 odst. 1 správního řádu, přičemž dále zkoumal, zda byly materiálně splněny požadavky na vedení řízení dle § 142 správního řádu. K tomu pak uvádí následující. V daném případě bylo nutné prokázat, že vydání deklaratorního rozhodnutí dle § 142 odst. 1 správního řádu bylo nezbytné pro uplatnění práv žadatelky. Dle závěru č. 118 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 5. 10. 2012 vyplývá, že „při zkoumání § 142 správního řádu lze vycházet přinejmenším analogicky z výkladu a právních názorů vyjádřených v judikatuře k občanskému soudnímu řádu.“ Podle ustálené judikatury je naléhavý právní zájem (analogie k formulaci „nezbytné k uplatnění práv“ ve správním řádu) dán zejména tam, kde by bez tohoto určení bylo právo žalobce nebo právní vztah, na kterém je účasten, ohroženo, nebo kde by se bez tohoto určení jeho právní postavení stalo nejistým (R 17/72). Žádost o určení právního vztahu podle § 142 správního řádu by měla mít preventivní charakter. Smyslem rozhodnutí o určení právního vztahu je posílit především hmotněprávní postavení účastníků a tak předejít případným budoucím sporům, nebo poskytnout ochranu a umožnit další rozvoj právním vztahům mezi účastníky řízení (srov. závěr č. 118 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 5. 10. 2012, dostupný z <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>).

V daném případě pak správní orgán II. stupně uvádí, že žadatelka prokázala, že její žádost ze dne 25. 8. 2015 byla nezbytná pro uplatnění jejích práv, resp. zde existuje naléhavý právní zájem na vydání deklaratorního rozhodnutí v řízení dle § 142 správního řádu, a to z důvodu, že zde existuje reálná možnost vymáhání dané smluvní pokuty ze strany poskytovatele, respektive jiného subjektu v případě postoupení pohledávky například inkasní agentuře, kdy z dopisu poskytovatele ze dne 13. 12. 2013 vyplývá, že poskytovatel pověřil vymáháním pohledávky za žadatelkou obchodní společnost M. B. A. Finance s. r. o., se sídlem Opletalova 1603/57, 110 00 Praha 1.

Dále se správní orgán II. stupně zabýval rozkladovými námitkami poskytovatele, přičemž k nim uvádí následující.

Správní orgán II. stupně předně souhlasí se správním orgánem I. stupně v tom, že ujednání o smluvní pokutě sjednané v čl. 8.2 všeobecných podmínek poskytovatele účinných v době uzavření smlouvy, je sjednáno neplatně, a proto poskytovateli nevzniklo právo na vyúčtování smluvní pokuty ve výši 5.315,69 Kč. Žadatelka správně uvádí, že vzhledem k aktuálnímu nálezu Ústavního soudu I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013 nelze v případě spotřebitelských smluv, kde na jedné straně smlouvy stojí dodavatel a na druhé spotřebitel, přiznat právní ochranu takovému ujednání o smluvní pokutě, které je obsaženo ve všeobecných podmínkách, neboť se jedná o ujednání, které odporuje zásadě poctivého obchodního styku.

Správní orgán II. stupně k tomu uvádí, že nález Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013 je třeba aplikovat i na tento konkrétní případ, neboť skutkově se jedná o obdobnou věc, když požadovaná smluvní pokuta byla sjednána ve Všeobecných podmínkách spotřebitelské smlouvy a nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3512/11 se zabývá sjednáním smluvní pokuty v obchodních podmínkách spotřebitelských smluv. V tomto nálezu Ústavní soud závěrem vyvodil, že „v rámci spotřebitelských smluv ujednání zakládající smluvní pokutu zásadně nemohou být součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek, nýbrž toliko spotřebitelské smlouvy samotné“.

Dále správní orgán II. stupně uvádí, že obecné soudy, stejně jako správní orgány, jsou povinny reflektovat dosud publikovanou judikaturu Ústavního soudu. To znamená, že jsou povinny následovat ústavněprávní výklad Ústavního soudu ve skutkově podobných případech, anebo přednést seriózní argumenty které vedou k závěru, že vzhledem k relevantním skutkovým rozdílům není vhodné aplikovat již vyslovený princip v tomto dalším případě, a to pokud by soud (správní orgán) byl z vážných důvodů přesvědčen, že by nebylo správné následovat rozhodovací praxi Ústavního soudu (blíže pak nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 301/05 ze dne 13. 11. 2007, nález sp. zn. III. ÚS 252/04, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2013, sp. zn. 30 Cdo 610/2012). V daném případě pak správní orgán neshledal jakékoliv vážné důvody pro to, aby se odklonil od ústavněprávního výkladu

Ústavního soudu vysloveném v nálezu sp. zn. I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013, co se týče neplatnosti ujednání o smluvní pokutě obsažené ve všeobecných podmínkách, pokud se jedná zároveň o případ spotřebitelských smluv, což je ve věci žadatelky nezpochybnitelné.

Správní orgán II. stupně dále konstatuje, že z výše uvedené judikatury Ústavního soudu rovněž vyplývá precedenční závaznost nosných důvodů (*ratia decidendi*) nálezů Ústavního soudu. Precedenční závaznost judikatury Ústavního soudu v tomto smyslu rovněž nelze zpochybnit.

Z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2013, sp. zn. 30 Cdo 610/2012 dále plyne, že *„Nerespektují-li soudy nosné důvody nálezů Ústavního soudu k nastolené problematice, aniž by ve svém rozhodnutí předložily dostatečně odůvodněnou (konkurující) argumentaci způsobilou vyložit, proč se od této judikatury odchylují, porušují tím čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy, jenž soudům ukládá především postupovat v souladu s pravidly spravedlivého procesu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), jakož i čl. 89 odst. 2 Ústavy (náleží Ústavního soudu ze dne 1. 2. 2013, sp. zn. IV. ÚS 3465/12).“*

Dále správní orgán II. stupně uvádí, že s odkazem na § 273 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, lze určit část obsahu smlouvy odkazem na všeobecné podmínky, a ztotožňuje se i se závěrem Vrchního soudu v Praze (viz rozhodnutí čj. Rc 5 Cmo 318/97, na které poskytovatel v rozkladu odkázal), že pro to, aby se obchodní podmínky staly součástí smlouvy, nemusí být podepisovány smluvními stranami. Nicméně tento obecný závěr nelze aplikovat na ujednání o smluvní pokutě ve Všeobecných podmínkách spotřebitelské smlouvy, kdy je třeba vycházet z novější judikatury Ústavního soudu (náleží I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013).

Dále pak správní orgán II. stupně konstatuje, že argumentace poskytovatele nálezem Ústavního soudu (II. ÚS 691/04 – „není stanoveno, jaká ujednání musí být uvedena přímo v textu smlouvy, a jaká v obchodních podmínkách“) je pro tento případ nepoužitelná, neboť Ústavní soud se zde zabýval výkladem jiného typu smluv – konkrétně leasingové smlouvy a dohody o prorogaci dle § 89a občanského soudního řádu¹ sjednané v obchodních podmínkách. V případě smluv o poskytování služeb elektronických komunikací je třeba vycházet ze speciální úpravy obsažené v § 63 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, které stanoví náležitosti smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací.

Nicméně na rozdíl od správního orgánu I. stupně si správní orgán II. stupně nevykládá pojem „smlouva“ v § 63 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích (ve znění účinném do 31. 12. 2011) striktně lingvisticky jako „smluvní formulář“, ale v některých

---

¹ zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

případech i jako obchodní podmínky, neboť i zákonodárce užívá v § 63 zákona o elektronických komunikacích na některých místech pojem smlouva zaměnitelně s pojmem smluvní podmínky (viz např. odst. 3 a odst. 6 v § 63 zákona o elektronických komunikacích ve znění účinném do 31. 12. 2011). V Doporučení ČTÚ² pak Český telekomunikační úřad nevyloučil, aby např. informace o termínech a způsobech účtování ceny (náležitost smlouvy dle § 63 odst. 1 písm. f) zákona o elektronických komunikacích ve znění účinném od 1. 1. 2012) byla obsažena ve Všeobecných obchodních podmínkách a nikoliv ve smlouvě samotné. Správní orgán II. stupně se proto domnívá, že důvodem neplatnosti ujednání o smluvní pokutě uvedené v čl. 8.2 všeobecných podmínek poskytovatele není rozpor s § 63 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích (ve znění účinném do 31. 12. 2011), ale rozpor s požadavkem dobré víry dle § 56 odst. 1 občanského zákoníku, jak konstatoval Ústavní soud v nálezu I. ÚS 3512/11.

Správní orgán II. stupně tedy uzavírá, s ohledem na výše uvedené, že rozklad poskytovatele není důvodný, ale z důvodů vysvětlených výše bylo nutné změnit výrok I. napadeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, aby vyhovoval požadavkům určitosti, srozumitelnosti a konkrétnosti, a aby reflektoval předmět řízení a povahu správního řízení vedeného dle § 142 správního řádu.

Z těchto důvodů správní orgán II. stupně změnil výrok I. napadeného rozhodnutí tak, že právo účtovat smluvní pokutu za předčasné ukončení Účastnické smlouvy ve výši 5.315,69 Kč, vyúčtované žadatelce ve vyúčtování č. ██████████ za zúčtovací období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016, nevzniklo.

Dále správní orgán II. stupně k výroku II. tohoto rozhodnutí uvádí následující.

Podle ustanovení § 79 odst. 3 správního řádu, *nestanoví-li zákon jinak, nese správní orgán nebo dotčený orgán (§ 136) a účastník své náklady.*

Podle rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové čj. 30 Co 31/2012 ze dne 23. 4. 2013 platí, že *náklady správního řízení o určení právního vztahu (§ 142 správního řádu) se neřídí žádnou speciální úpravou; při rozhodování o nich tak správní orgán vychází z obecné zásady správního řízení, že účastníci si nesou své náklady řízení sami.*

Vzhledem k tomu, že správní orgán I. stupně chybně vyhodnotil žádost o určení právního vztahu jako návrh na zahájení správního řízení dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, rozhodl ve výroku II. o náhradě nákladů řízení podle § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích. Správní orgán II. stupně však odkazuje na výše citovaný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, který v otázce náhrady nákladů řízení v rámci řízení o určení právního vztahu dle § 142 správního řádu dospěl

---

² Doporučení Českého telekomunikačního úřadu k návrhům smluv o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací (http://www.ctu.cz/cs/download/aktualni_informace/smlouvy-doporuceni_verze_03_04_2014.pdf).

k závěru, že v rámci řízení o určení právního vztahu se žádná ze stran náhrada nákladů nepřiznává, a každá ze stran si nese své náklady, neboť správní řád neposkytuje možnost přiznat „úspěšnější ze stran“ náhradu nákladů řízení, jak tomu činí u úpravy náhrady nákladů řízení pro sporná řízení dle § 141 správního řádu (a u sporných řízení vedených Úřadem dle § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích). Obecně platí, že dle § 79 odst. 3 správního řádu si správní orgán nebo dotčený orgán a účastník nese své náklady. Příkladem prolomení této zásady pak je ustanovení § 141 odst. 11 správního řádu, které se ale týká výhradně sporného řízení, a nikoliv řízení dle § 142 správního řádu. Účastníci takového řízení tedy nemají po jeho skončení právo na náhradu nákladů řízení vůči jiným účastníkům a to bez ohledu na to, kdo z nich měl ve věci úspěch, či kdo případně řízení zavinil, v případě, že řízení bylo zastaveno. Ke zrušení výroku II. napadeného rozhodnutí správní orgán II. stupně tak přistoupil zejména proto, že v tomto druhu řízení nevzniká právo na náhradu nákladů řízení, proto není možné ani rozhodnout o tom, že se některému z účastníků řízení náhrada nákladů řízení přiznává.

Co se týče nákladů řízení o rozkladu, není o nákladech rozkladového řízení rozhodováno, a to ze stejných důvodů, jako je uvedeno výše.

Vzhledem k výše uvedenému správní orgán II. stupně rozhodl na základě svého oprávnění podle § 123 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 4 správního řádu nelze odvolat.

Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu